



شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

حوزه علمیه فاطمه الزهرا (س) شهرستان گله دار

مقاله دوم

موضوع

نقش ولایت فقیه در امنیت جامعه جمهوری اسلامی

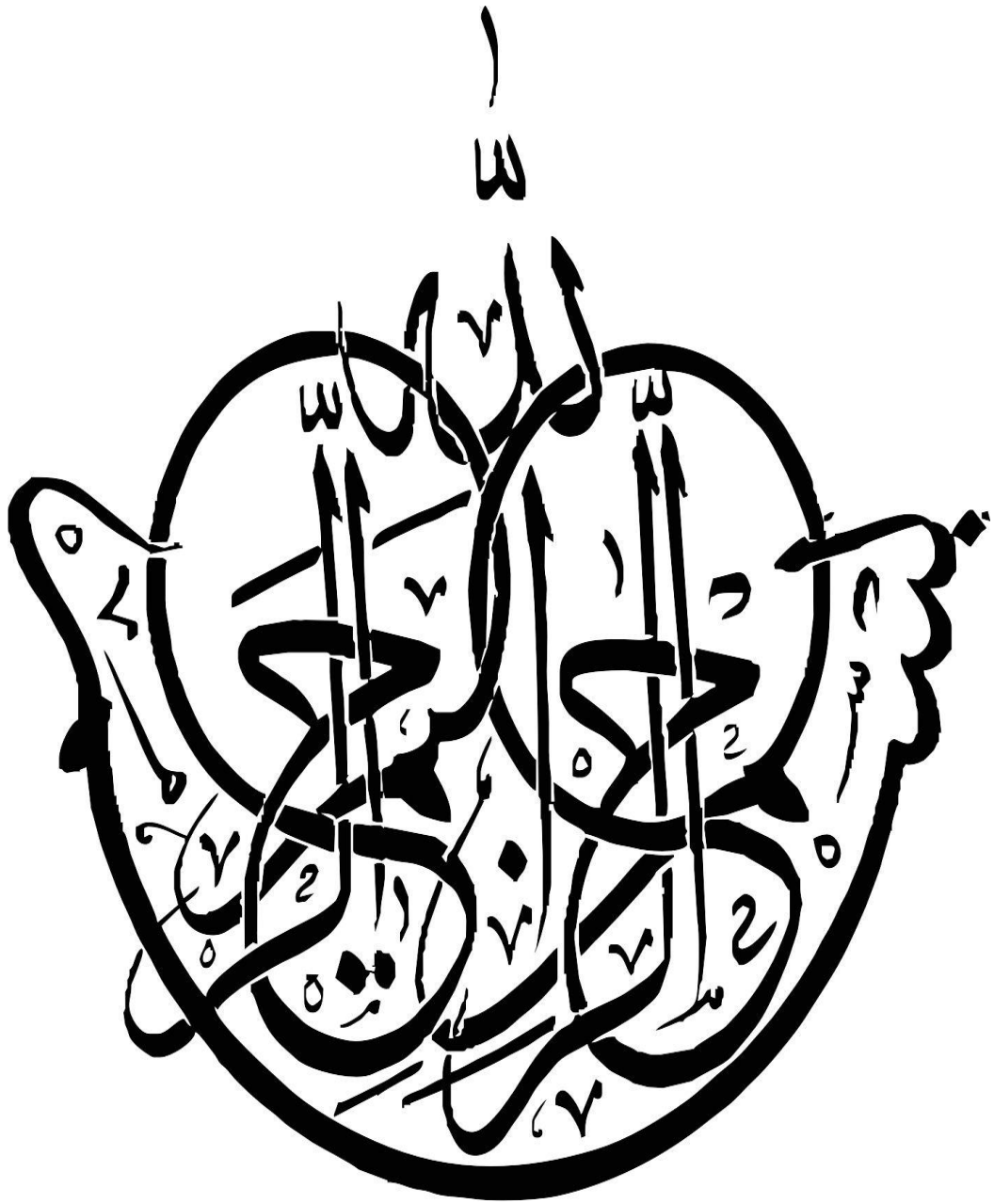
استادارزیاب

سیده زهراموسوی

گردآورنده

شکوفه کشاورز

خرداد ماه ۱۳۹۹



چکیده:

تحقیق حاصله تحت عنوان (نقش ولایت فقیه در امنیت جامعه جمهوری اسلامی) ولایت از ریشه (وَلَّی) به معنای (قَرُب) گرفته شده در لغت و عرف رایج به کار می رود و همردیف واژه هایی مانند: حکومت و ریاست می باشد. فقیه از ریشه (فقه) به معنای: فهم، آگاهی و ولایت فقیه عبارت است از: ولایت تدبیری و حق اداره و رهبری سیاسی جامعه اسلامی را که خداوند برای پیامبر و امامان معصوم (ع) تشریع کرده است. مساله ولایت فقیه بر پایه حکومت اسلامی استوار است. و مسئولیت ولایت در دوران حضور امام معصوم (ع) بر عهده شخص معصوم بوده و در عصر غیبت بر عهده ی فقیه جامع الشرایطی است، که شایستگی رهبری را داشته.

ولایت فقیه هدیه الهی و سد در برابر دیکتاتوری و حذف کرامات انسانی و منافع اسلام، حافظان کيان اسلام و مسلمین است.

و ولایت فقیه به مانند حلقه ای است که جمهوری را به اسلام وصل کرده است و ضامن تاسیس و بقای نظام است و با نظام مدیریتی خود بهترین تصمیم گیری را در مورد جنگ و صلح و بسیج نیروها اهماال می کند. و ساسیت گذاری امنیتی را که عبارت است از تدوین ضوابط و موازین که دران مقتضای کلی دولت اهماال و مسائل جمعی ملت تامین می شود و ولایت فقیه بر نهادهای امنیتی کشور نفوذ و تسلط دارد و کشور را از نسبت های سیاسی و امنیتی نجات داده و از اختلاف ها جلوگیری می کند و برارکان اساسی کشور را شراف و نظارت دارد.

مقدمه:

ولایت از ریشه (ولی) به معنای قرب، اتصال و پیوند دو یا چندشی است. از پیوند عمیق دوشی، ولایت پدید می آید، بنابراین ولایت به معنای چیزی است در پی چیز دیگر؛ بدون آنکه فاصله ای در میان آن دو باشد که لازمه ی چنین توانایی و ترتبی، قرب و نزدیکی آن دو به یکدیگر است. فقیه از ریشه (فقه) به معنای: فهم، آگاهی و ولایت فقیه عبارت است از: ولایت تدبیری و حق اداره و رهبری سیاسی جامعه اسلامی را که خداوند برای پیامبر و امامان معصوم (ع) تشریع کرده است. مساله ولایت فقیه بر پایه حکومت اسلامی استوار است. و مسئولیت ولایت در دوران حضور امام معصوم (ع) بر عهده شخص معصوم بوده و در عصر غیبت بر عهده ی فقیه جامع الشرایطی است، که شایستگی رهبری را داشته باشد.

بحث از ولایت فقیه از شروع دین اسلام آغاز شده است و خداوند در قرآن کریم وائمه معصومین در احادیث بسیار به آن پرداخته اند. بعد از آن نیز نویسندگان بسیاری به این مبحث پرداخته اند: ۱- عبدالله، ولایت فقیه نوشته جوادی املی ۲- نقش امنیت در تحقق قانونگرایی در جامعه نوشته غلامرضا خوش فر ۳- عقلانیت و آینده توسعه یافتگی ایران، نوشته محمود سریع القلم ۴- حکومت، فرد و امنیت نوشته سلمان خاکسار ۵- فقه سیاسی نوشته عمید زنجانی

برای حفظ و امنیت جامعه اسلامی که دشمنان همیشه در حال ضربه زدن به پیکران هستند. لازم و ضروری است که شخصی اعلم و صالح بر مسلمان ولایت داشته باشد که باعث وحدت بین مسلمانان باشد و با درایت خود امنیت را برای مسلمانان به ارمغان بیاورد.

سوال مطرح شده عبارت است: نقش ولایت فقیه در امنیت جامعه جمهوری اسلامی ایران چگونه است؟ هدف از این تحقیق آشنایی مخاطبان با نقش ولایت فقیه در امنیت جامعه اسلامی است تا اینکه مسلمانان با این آگاهی همیشه پیرو و فرمانبردار ولایت فقیه باشند و بدانند این امنیت جامعه با اطاعت از ولی فقیه حاصل می شود.

مفهوم شناسی

الف. ولایت در لغت و اصطلاح

ولایت از ریشه (ولی) به معنای قرب، اتصال و پیوند دو یا چندشی است. از پیوند عمیق دوشی، ولایت پدید می آید.^۱

بنابراین ولایت به معنای چیزی است در پی چیز دیگر؛ بدون آنکه فاصله ای در میان آن دو باشد که لازمه ی چنین توانایی و ترتبی، قرب و نزدیکی آن دو به یکدیگر است. از این رو، این واژه با هیات های مختلف در معنای حب و دوستی، نصرت و یاری، متابعت و پیروی و سرپرستی استعمال شده که وجه مشترک همه ی این معانی همان قرب معنوی است.

مقصود از واژه ولایت در بحث ولایت فقیه، آخرین معنای مذکور یعنی سرپرستی است. ولایت با معنای سرپرستی، خود دارای اقسامی است.^۲

ولایت تکوینی:

یعنی سرپرستی موجودات جهان و عالم خارج و تصرف عینی داشتن در آنها، چنین ولایتی ازان خداست. اصل پیدایش، تغییرات و بقای همه موجودات به دست اوست و همه تحت اراده و قدرت خداوند قرار دارند. خداوند متعال مرتبه ای از این ولایت را به برخی از بندگان عطا می کند. معجزات و کرامات انبیا و اولیاء از آثار همین ولایت تکوینی است. آنچه در ولایت فقیه مطرح است، ولایت تکوینی نیست.

^۱ . احمد، ابن فارس، معجم المقاییس اللغة، ص ۲۳۴

^۲ . راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی الغریب القرآن، ص ۴۵۴

توجهی بر این سازمان داشته و در مهار ناامنی‌های جامعه در عرصه‌های گوناگون از این سازمان بهره خواهد گرفت.^۱

^۱ . محمدی علی، قنداری، سازمان و مدیریت. ص ۷۶

نتیجه گیری:

ولایت واژه ای عربی است که از کلمه (ولّی) گرفته است به معنای امدن چیزی است که در پی چیز دیگر است؛ بدون آنکه فاصله ای در میان آن دو است. از اینرو، این واژه با هیئت های مختلف (فتح و کسره) در معنای (حب و دوستی، سرپرستی) استعمال می شود. و منظور از ولایت در ولایت فقیه به معنای سرپرستی است. و فقیه از ریشه (فقه) به معنای: فهم، آگاهی،^۱ علم همراه با دقت نظر. فقیه کسی است که در علوم اسلامی تخصص دارد و احکام الهی را از ادله آن استنباط می کند ولایت فقیه، ولایت تدبیری و حق اداره و رهبری سیاسی جامعه اسلامی را که خداوند برای پیامبر و امامان معصوم (ع) تشریع کرده است.

بحث از نقش ولایت فقیه در امنیت جامعه جمهوری اسلامی از این رو اهمیت دارد که مسلمانان با شناخت این مبحث پشت به پشت ولایت فقیه بمانند و فرمانبردار ایشان باشند و بدانند که ولایت فقیه لایق اطاعت و فرمانبرداری است و ایشان با تدابیر آگاهانه خود ضامن امنیت کشور اسلامی هستند.

فرضیه تحقیق عبارت است از اینکه: ولایت فقیه به مانند حلقه ای است که جمهوری را به اسلام وصل کرده است و امنیت را برای جامعه اسلامی به وجود می آورد.

نتایج حاصله از تحقیق عبارت است از: ولایت فقیه ضامن تاسیس و بقای نظام است و با نظام مدیریتی خود بهترین تصمیم گیری را در مورد جنگ و صلح و بسیج نیروها اعمال می کند. و ساسیت گذاری امنیتی را که عبارت است از تدوین ضوابط و موازین که در آن مقتضای کلی دولت اعمال و مسائل جمعی ملت تامین می شود و ولایت فقیه بر نهادهای

امنیتی کشور نفوذ و تسلط دارد و کشور را از نسبت های سیاسی و امنیتی نجات داده و از اختلاف
ها جلوگیری می کند و برارکان اساسی کشور اشراف و نظارت دارد.

منابع و مأخذ

*قران

۱- ابن فارس، احمد، معجم المقاییس اللغة، انتشارات مكتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۴ق

۲- ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، انتشارات دارالفکر للطباعة، ج ۱۰، ۱۳۹۶، ۱۰

۳- ارسطا، محمدجواد، نگاهی به مبانی تحلیلی نظام جمهوری اسلامی ایران، قم -

بوستان کتاب، ۱۳۸۹

۴- قتداری، علیمحمد، سازمان و مدیریت. چاپ هیجدهم، انتشارات مولوی، تهران،

۱۳۶۶.

۵- بیان، حسامالدین. امنیت عمومی و وحدت ملی. مقاله دیدگاه‌های نوین در امنیت

و وحدت ملی، نگرش در عمل، معاونت امنیتی وزارت کشور، دفتر مطالعات و تحقیقات

امنیتی، ۱۳۸۰

۶- جوادی املی، عبدالله، ولایت فقیه، انتشارات اسراء، چ ۱۵، ۱۳۹۵

۷- خمینی، روح الله، صحیفه نور، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ج ۷ و ۱۰،

تهران، ۱۳۹۲

۸- خوش فر، غلامرضا، نقش امنیت در تحقق قانونگرایی در جامعه، اطلاعات

سیاسی - اقتصادی، شماره ۱۴۴ - ۱۴۳. مرداد و شهریور ۱۳۷۸

۹- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی الغریب القرآن، تحقیق:

محمدجعفر یاحقی و محمد مهدی ناصح، بنیاد پژوهشهای اسلامی استان قدس رضوی، مشهد

۱۴۰۸ ق

- ۱۰- رجایی، حسین، ماهنامه رواق اندیشه، ۱۳۸۱، شماره ۱۰
- ۱۱- سریع القلم، محمود، عقلانیت و آینده توسعه یافتگی ایران، تهران / ف دفتر مطالعات استراتژیک خاورمیانه، ۱۳۸۰، ص ۳۳.
- ۱۲- سلمان خاکسار، عبدالحمید، حکومت، فرد و امنیت، دانشگاه عالی دفاع ملی
۱۳۸۹
- ۱۳- طریحی، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرين، ناشر مکتبه المرتضویه، ج ۵۰، چ ۳،
۱۳۷۵.
- ۱۴- عمید زنجانی، فقه سیاسی، ج ۱، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۶، ص ۳۴۵.
- ۱۵- مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۵. چ سوم. ۱۳۸۲
- ۱۶- مقصود رنجبر، ملاحظات امنیتی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۷۸
- ۱۷- ----- حقوق اساسی ج. ۲، تهران میزان،
۱۳۸۳.
- ۱۸- مهری، عباس، فصلنامه مطالعات دفاعی - استراتژیک دانشگاه عالی دفاع ملی، مقاله بررسی مفهوم امنیت ملی و تاثیر آن در توسعه پایدار، شماره ۱۵ زمستان ۸۱
- ۱۹- نوروزی خیابانی، مهدی. فرهنگ اصطلاحات سیاسی، تهران: نشر نی، چاپ چهارم، ۱۳۷۴.
- ۲۰- نیک گهر، عبدالحسین، مبانی جامعه شناسی، تهران: نشر رایزن، ۱۳۶۹،
- ۲۱- محمد، معین، فرهنگ معین، ج ۵، ص ۲۳۱، تهران، انتشارات ریاست جمهوری
۱۳۶۶.